

STORTINGET

Representantforslag 52 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Rigmor Aasrud, Stein Erik Lauvås, Siri Gåsemyr Staalesen, Jorodd Asphjell og Kari Henriksen

Dokument 8:52 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rigmor Aasrud, Stein Erik Lauvås, Siri Gåsemyr Staalesen, Jorodd Asphjell og Kari Henriksen om innføring av sårbarhetskriterier ved vurderingen av midlertidig opphold i asylsaker til enslige mindreårige

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne ønsker en streng, rettferdig og human asylpolitikk. Forslagsstillerne grunnleggende holdning er at de som har krav på beskyttelse i Norge, skal få det, mens de som ikke har rett til beskyttelse eller har annet grunnlag for opphold, skal få raskest mulig avslag og returneres så raskt det lar seg gjøre.

Bruken av midlertidige tillatelser har det siste året økt markant. Fra januar til september 2017 har midlertidig opphold blitt gitt til 45 prosent av de enslige mindreårige asylsøkerne som fikk saken sin behandlet. Økningen rammer særlig ungdommer fra Afghanistan. Det er fattet 831 vedtak i asylsaker om enslige mindreårige asylsøkere fra januar til september 2017. 355 har fått midlertidig tillatelse.

Fra 2009 til og med 2015 ble midlertidig opphold til enslige mindreårige asylsøkere praktisert som en unntaksregel. I gjennomsnitt fikk kun 4 prosent av enslige mindreårige asylsøkere som fikk saken sin behandlet i disse årene, midlertidig opphold. Antallet som fikk midlertidig opphold, utgjorde aldri mer enn 41 enslige mindreårige per år i denne tidsperioden.

Økningen i midlertidige tillatelser til enslige mindreårige asylsøkere skyldes at Utlendingsdirektoratet (UDI) vurderer flere områder i Afghanistan som trygge. Den skyldes også at rimelighetsvilkåret ved vurdering av henvisning til internflukt ble fjernet med virkning fra 1. oktober 2016. Forslagsstillerne viser til at Justis- og beredskapsdepartementet i sin vurdering av dette vedtakets konsekvenser ikke adresserte en økning i midlertidighet for enslige mindreårige asylsøkere. I Prop. 90 L (2015–2016) Endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II) skriver departementet:

«En oppheving av rimelighetskriteriet i dagens § 28 femte ledd får først og fremst betydning for om det skal gis beskyttelsesstatus (flyktningsstatus eller subsidiær beskyttelse) eller opphold på humanitært grunnlag. Det vises til at de som ikke lenger får rett til beskyttelsesstatus fordi rimelighetskriteriet oppheves, vil få søknadene vurdert etter den skjønsmessige bestemmelsen i § 38 og at innholdet i denne bestemmelsen normalt vil favne de tilfeller hvor det tidligere ble vurdert urimelig å henvisse til internflukt.»

Mens det tidligere ble ansett som urimelig å henvisse enslige mindreårige asylsøkere til et område der de ikke hadde omsorgspersoner, skal det nå ikke lenger gjøres en slik rimelighetsvurdering. Konsekvensen er at barn som tidligere fikk asyl, nå kun får midlertidig opphold frem til fylte 18 år.

Forslagsstillerne viser til den sterke økningen i antallet og andelen midlertidige tillatelser til enslige mindreårige asylsøkere og påpeker at denne utviklingen vanskelig kan leses ut av det Justis- og beredskapsdepartementet skisserte da forslaget ble forelagt Stortinget, jamfør at det i proposisjonen bare konstateres at tilfeller som før falt innenfor rimelighetsvilkåret, nå vil falle innenfor andre bestemmelser.

Forslagsstillerne mener derfor at regjeringen må justere praksisen i tråd med de opplysninger som ble gitt Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 90 L (2015–2016). Forslagsstillerne mener at barnets sårbarhet må vektlegges i disse sakene, og det understrekes at barnets beste alltid skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som gjelder barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

Denne saken handler i stor grad om hvordan regjeringen vurderer sikkerheten i land som Norge returnerer asylsøkere til. Særlig har dette fått aktualitet når det gjelder returer til Afghanistan. Av hensyn til en forsvarlig behandling av dette og tilsvarende forslag i Stortinget må utenriksministeren møte i en høring i kommunal- og forvaltningskomiteen for å redegjøre for Norges vurdering av sikkerheten ved returpraksis generelt, og i Afghanistan spesielt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

Stortinget ber regjeringen sørge for at det i behandlingen av søknader om opphold fra enslige mindreårige asylsøkere inngår en vurdering av sårbarhetskriterier, som skal legges til grunn for forvaltningens vedtak når det gjelder unge som mangler omsorgspersoner, nettverk og/eller ressurser i hjemlandet. Det understrekes at barnets beste alltid skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som gjelder barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

26. oktober 2017

Rigmor Aasrud

Stein Erik Lauvås

Siri Gåsemyr Staalesen

Jorodd Asphjell

Kari Henriksen